

Hållbar utveckling, samhällsstruktur och kommunal identitet

En jämförelse mellan Västervik och Varberg

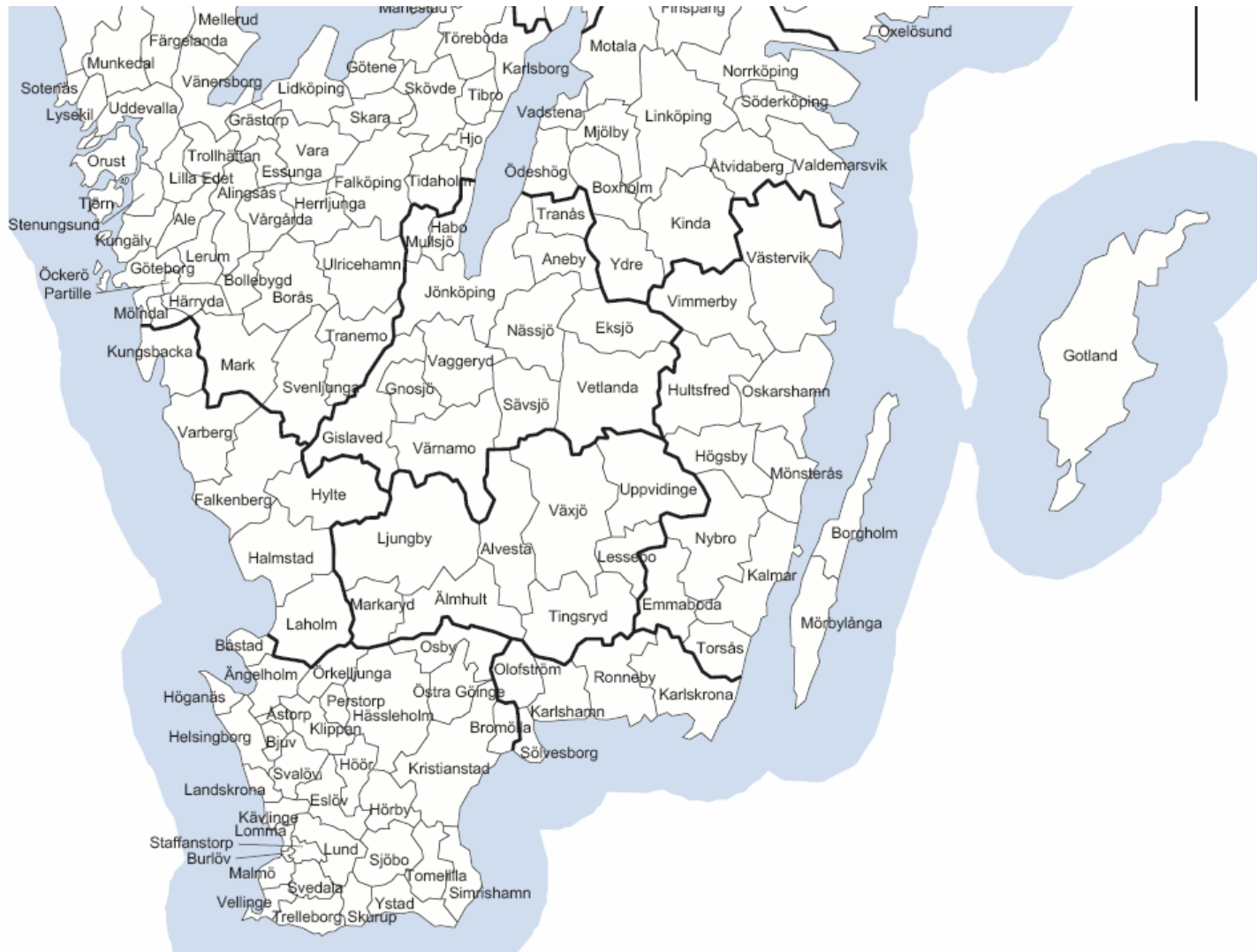
Erika Jörgensen, Sociologiska institutionen

Syfte:

**Identifiera bakomliggande faktorer
som påverkar utvecklingsmönstret i
kommuner.**

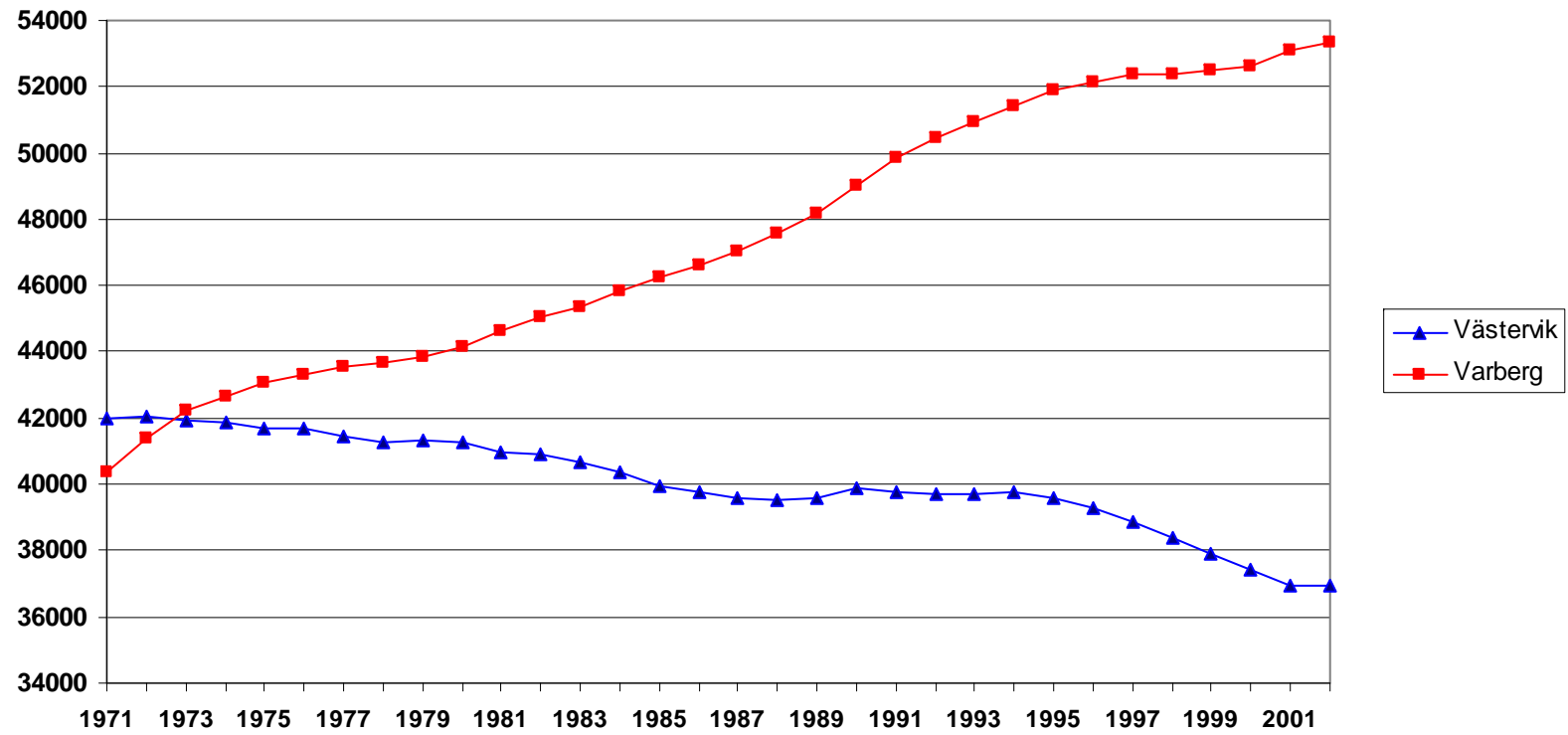

Likartade föutsättningar:

- **Kustkommuner**
- **Naturlandskap**
- **Sjöfartstraditioner**
- **Industrinedläggningar**
- **Turistnäring**

Frågeställningar:

- **Vilken betydelse har kommunens tidigare utvecklingsmönster för dagens situation och kommunens framtid?**
- **Vad karaktäriserar kommunen och vilka attraherande och repellerande faktorer kan man identifiera i kommunen?**
- **Hur ser kommunala tjänstemän och boende på kommunens utveckling och framtid, och vilka utvecklingsstrategier arbetar man efter?**

”De mindre tätorterna, det är ju rena gamla bruksorter med tillverkningsindustri. Bruksorter som *delvis* har utvecklats, men som *inte* innehåller egentligen någon annan industri eller någon tjänstesektor i större bemärkelse. Det är rester, delar utav en gammal tillverkningsindustri som lever vidare. Om det sen är plogar man tillverkar eller om det är elmotorer eller möbler, så är det den gamla kulturen som lever kvar mycket på de här orterna.”

Kommunchef, Västerviks kommun

”Handel och hantverk, hamnstad, sedan blev vi kurortsstad, järnvägsstad, industristad. (...) Och så fortsätter vi med turiststad, och nu är vi då någon form av bostadskommun. (...) Summeringen av det här det är att Varberg är ju en stad som har lyckats omvandla sig, ömsa skinn, gripa tillfället när det dyker upp.”

Planeringschef, Varbergs kommun

”Sen så om man lyfter fram problemen, så tror jag att det är den här strukturomvandlingen som vi befinner oss i. Vi i den här bygden, tror jag, att vi har varit vana vid att det är industrin. (...) Nu går vi in i en annan fas, och då är vi lite ovana vid att hantera den här situationen som bygger på individuellt ansvarstagande, förmåga att samarbeta och så. Och där vänder man inte med en gång, eller skapar ett sådant medvetande.”

Näringslivsansvarig, Västerviks kommun

**”Då skedde någonting tror jag i medvetandet, att
”Vad är det egentligen som är på väg att hända?”
(...) Då skedde någonting i det här med att öppna
upp, börja se det utifrån, och titta mycket mer ut
istället för in. Där insåg man, tror jag, att man är
våldigt beroende av det som händer utanför Varberg
och utanför kommungränsen.”**

Kommundirektör, Varbergs kommun

Identitetsaspekter Västervik:

- **Turist- och sommarstad**
- **Attraktiv bostadskommun**
- **Bruksanda, negativ syn på kommunens möjligheter samt svag lokal identitet**
- **Kommunens otillgänglighet**

Identitetsaspekter Varberg:

- **Turism och rekreation**
- **Attraktiv bostadskommun**
- **Entreprenörsanda och stark lokal identitet**
- **Tillgänglig och utåtriktad**

Utvecklingsstatagier i Västervik

- **Projekt "Visstaden"**
- **Potentiella inflyttare**
- **Ökad företagsetablering**
- **Stärka den lokala identiteten**
- **Förbättrade kommunikationer**

”Vi måste jobba mot att bredda arbetsmarknaden så mycket det går. Men det gör den inte av sig själv. Det är att sträva framåt, en enighet när vi visar Västervik utåt. Vi har så pass mycket att erbjuda, och det ska vi försöka erbjuda också. (...) Så att jag vill inte säga att vi är en kriskommun, vi är en kommun med möjligheter, men bland de möjligheterna så ligger det ett jättearbete, och där måste alla delta.”

Kommunchef, Västerviks kommun

Utvecklingsstatagier i Västervik

- **Projekt "Visstaden"**
- **Potentiella inflyttare**
- **Ökad företagsetablering**
- **Stärka den lokala identiteten**
- **Förbättrade kommunikationer**

Utvecklingsstatagier i Varberg

- **SPA och kurortsverksamheter**
- **Successiv befolkningsökning**
- **Människoetableringar och avlägsna flaskhalsar**
- **Utveckla näringslivet**
- **Utbyggnad till dubbelspår**

”Det är just detta att i grunden så måste det finnas en jordmån, så måste det finnas ett klimat. Det måste finnas människor som skapar den goda utvecklingen. (...) Men jag tror ju mycket på den teorin att det offentligas svar i sådana sammanhang, det är så att säga att identifiera och bygga bort flaskhalsar. På vilket sätt kan vi undanröja hinder för en god utveckling? (...) Jag tror att det mer och mer handlar om mjukvara. Alltså vilka människor som bor där, vilket klimat finns det, vilka attityder, vilka värderingar finns det?”

Kommundirektör, Varbergs kommun

Utvecklingsstatagier i Varberg

- **SPA och kurortsverksamheter**
- **Successiv befolkningsökning**
- **Människoetableringar och avlägsna flaskhalsar**
- **Utveckla näringslivet**
- **Utbyggnad till dubbelspår**

Bakomliggande faktorer

- Tidigare utvecklingsmönster
- Typen av ”anda”
- Det sociala kapitalet
- Lokal identitet
- Geografiska läge och kommunikationer

